

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การอ่านและการเขียนสะกดคำ

- 1.1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 1.2 การส่งเสริมการอ่านและการเขียน
- 1.3 แนวคิดในการพัฒนาการอ่าน การเขียนภาษาไทย
- 1.4 ความหมายของการอ่าน
- 1.5 ความสามารถในการอ่าน
- 1.6 ความหมายของการเขียนสะกดคำ
- 1.7 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ
- 1.8 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำ
- 1.9 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการเขียนสะกดคำ
- 1.10 การสอนการเขียนสะกดคำ

2. แบบฝึกทักษะ

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะ
- 2.2 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ
- 2.3 จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสร้างแบบฝึกทักษะ
- 2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้กับการสร้างแบบฝึกทักษะ
- 2.5 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี
- 2.6 ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ
- 2.7 รูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะ
- 2.8 ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยภายในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การอ่านและการเขียนสะกดคำ

1.1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545. หน้า 12)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.2 การส่งเสริมการอ่านและการเขียน

การอ่านและการเขียนหนังสือเป็นการพัฒนาตนเองและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคม การอ่านและการเขียนหนังสือของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลายแม้ในหมู่ผู้รู้หนังสือแล้ว รวมทั้งขาดการชักจูง การกระตุ้นและนิสัยรักการอ่านและการเขียนทั้งในและนอกโรงเรียน เมื่อเทียบกับความเพลิดเพลินและการได้ฟังได้รู้เรื่อง ต่าง ๆ จากโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงแล้ว การอ่านและการเขียนหนังสือเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ต้องใช้ความพยายามมากกว่าและต้องมีทักษะในการอ่านและการเขียน ถ้าจะให้การอ่านและการเขียนหนังสือเกิดเป็นนิสัยจำเป็นต้องมีการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านและการ

เขียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเขียน ซึ่งควรมีลักษณะ ดังนี้

- 1.2.1 ใ้ใจให้เกิดความอยากอ่านหนังสือ
- 1.2.2 ให้เกิดความพยายามที่จะอ่านเพื่อจะได้รู้เรื่องที่น่าสนใจที่มีอยู่ในหนังสือและน่าสนุกตามกิจกรรมที่จัดขึ้น
- 1.2.3 แนะนำ กระตุ้นให้อยากรู้ อยากเห็นเรื่องน่ารู้ต่าง ๆ เกิดความรอบรู้ คิดกว้าง มีการอ่านและเขียนต่อเนื่องจนเป็นนิสัย
- 1.2.4 สร้างบรรยากาศที่น่าอ่านและน่าเขียน รวมทั้งให้มีวัสดุการอ่านและการเขียน มีแหล่งการอ่านและการเขียนที่เหมาะสมและเพียงพอ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 , 2549 หน้า 2)

1.3 แนวคิดในการพัฒนาการอ่าน การเขียนภาษาไทย

การพัฒนาการอ่านและการเขียนสะกดคำ ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพควรมีการเตรียมความพร้อมและคำนึงถึงในเรื่องต่อไปนี้

- 1.3.1 การจัดห้องสมุด สำหรับนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้เข้าสู่บรรยากาศของการอ่านและได้ใกล้ชิดกับหนังสือมากยิ่งขึ้น
- 1.3.2 ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเขียน ควรมีการศึกษาค้นคว้า การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรม มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเขียน จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม รวมทั้งต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องนิสัยรักการอ่านและการเขียน
- 1.3.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเขียน ต้องเป็นกิจกรรมที่ใ้ใจทำ ทายความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งความหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความสุขและเป็นกิจกรรมที่เน้นใ้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
- 1.3.4 ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเขียน ควรเก็บรวบรวมข้อมูลในการอ่านและการเขียนของนักเรียนรายบุคคล เพื่อที่จะจัดกิจกรรมสนองกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม
- 1.3.5 ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเขียน ควรดัดแปลงใ้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพื่อใ้กิจกรรมดูน่าสนใจแปลกใหม่และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

1.3.6 นอกจากโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่านและการเขียนให้นักเรียน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครองอีกทางหนึ่งด้วย เพื่อให้การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเขียนเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.4 ความหมายของการอ่าน

บันลือ พฤกษ์วัน (2532 หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ 4 นัย ดังนี้

1. การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด โดยการผสมเสียงเพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด
2. การอ่านเป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานของตัวอักษร ออกเสียงเป็นคำหรือเป็นประโยค ทำให้เข้าใจความหมายในการสื่อความโดยการอ่าน หรือฟังผู้อื่นอ่านแล้วรู้เรื่อง
3. การอ่านเป็นการสื่อความหมายที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้ จากผู้เขียน (ผู้สื่อ) ถึงผู้อ่าน
4. การอ่านเป็นการพัฒนาความคิด โดยที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน เช่น ใช้การสังเกตจำรูปคำ ใช้สติปัญญาและประสบการณ์เดิมในการแปลความ หรือถอดความให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดี

นภดล จันทรพิชญ (2535 , หน้า 37) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า คือ การแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ เครื่องสื่อความหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่ตาออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจเชิงสื่อสาร และผู้อ่านสามารถนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไปซึ่งสอดคล้องกับ สนิท ตั้งทวี (2536 หน้า 4) ที่ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด แล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเพียงเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดก็เป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีกทอดหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่าน จึงอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ในความนั้น

ศิวกานต์ ปทุมสูตร (2540 หน้า 13) นิยามความหมายของการอ่านว่า คือการอ่านออกเสียงตามหนังสือเพื่อให้ได้ความหรือเข้าใจความ หรือเพื่อสื่อความตามหนังสือนั้น ประการหนึ่งหรือแม้ไม่ออกเสียงแต่ทำความเข้าใจความหมายต่าง ๆ ให้เข้าใจ ตลอดจนการคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจนั้นอีกประการหนึ่งด้วย

อัจฉรา สุตสังข์ (2549 , หน้า 34) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า คือ การแปลตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นเสียงคำพูดและมีความหมายที่ใช้สื่อความคิด ระหว่างผู้อ่านกับผู้ฟัง ผู้เขียนกับผู้อ่าน ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องออกเสียงก็เข้าใจความหมายกันได้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการอ่าน หมายถึง การแปลตัวอักษรโดยการผสมผสานระหว่างพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และออกเสียงได้ถูกต้อง โดยการเปล่งเสียงออกมาเป็นคำหรือเป็นประโยคให้ผู้ฟังเข้าใจ หรือไม่จำเป็นต้องเปล่งเสียงออกมาแต่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องที่อ่านได้ดี

1.5 ความสามารถในการอ่าน

กรมสุขภาพจิต (2543, หน้า 23-24) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านแบ่งออกได้เป็น 2 แนวคิด ดังนี้

การอ่านออกเสียงหรือการจำคำ (Word recognition) มี 7 ลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 จำรูปร่างของตัวอักษรได้ (การจำแนกโดยใช้สายตา)

ลำดับที่ 2 จำเสียงพยัญชนะและเสียงสระได้ (การจำแนกเสียง)

ลำดับที่ 3 อ่านออกเสียงสระและพยัญชนะได้

(1) พยัญชนะเดี่ยว พยัญชนะควบกล้ำ

(2) สระเสียงสั้น สระเสียงยาว สระผสม

(3) วรรณยุกต์

ลำดับที่ 4 อ่านส่วนของคำได้

ลำดับที่ 5 อ่านคำได้

ลำดับที่ 6 อ่านประโยคได้

ลำดับที่ 7 อ่านเรื่องได้

การอ่านเพื่อความเข้าใจ (Comprehension) มี 5 ลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 บอกความหมายของคำศัพท์

ลำดับที่ 2 ความเข้าใจคำศัพท์ อ่านคำศัพท์และบอกความหมายของคำศัพท์

ลำดับที่ 3 ความเข้าใจประโยค เข้าใจและบอกความหมายของประโยค

ลำดับที่ 4 ความเข้าใจข้อความ

(1) เข้าใจรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน

(2) สามารถสรุปใจความจากข้อความที่อ่าน

(3) เข้าใจในเชิงประเมินข้อความที่อ่าน

ลำดับที่ 5 ความเข้าใจเรื่องยาว

(1) เข้าใจรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน

(2) สามารถสรุปใจความจากเรื่องที่อ่าน

(3) เข้าใจในเชิงประเมินในเรื่องที่อ่าน

นอกจากนี้ บัณฑิต พุทฺทษะวัน (2543 หน้า 75 -76) ได้กำหนดความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. การอ่านออก เป็นการอ่านเบื้องต้น เพื่อให้รู้จักการอ่านพยัญชนะ สระ เพื่อการผสมเสียงอ่านเป็นคำ ทีละคำ มุ่งเน้นให้อ่านคำ ออกเสียงได้ถูกต้อง จึงใช้วิธีสะกดตัวผสมคำอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้หลักเกณฑ์ในการไล่สะกดคำ อ่านคำใหม่ได้ เช่น ถ้าอ่านคำว่า ตา ได้ ก็อ่านคำว่า งา นา ยา วา ได้ เป็นต้น ลักษณะการอ่านแบบนี้เรียกว่า อ่านออก ให้อ่านคำได้ แยกฉาน หรือเรียกว่า อ่านหนังสือแตก แต่มักไม่มุ่งในเรื่องความหมาย

2. การอ่านได้ เป็นการอ่านให้เป็นคำหรือเป็นประโยคที่มีภาพประกอบในการช่วยอ่าน อาจเริ่มด้วยการฝึกอ่านภาพ เรื่องราวหรือนิทานประกอบภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การอ่านให้รู้เรื่องจากสิ่งที่อ่าน เพื่อดึงดูดให้นักเรียนสนใจ เป็นการท้าทายให้อ่านให้รู้เรื่องเห็นว่าการอ่านนั้นง่าย ประสบความสำเร็จง่ายและอ่านแล้วรู้เรื่องด้วย จะเห็นได้ว่า การเรียนอ่านที่ดีต้องมีภาพเป็นเครื่องช่วยอ่าน ช่วยกำหนดแนวการฝึกอ่าน และให้ความหมายของคำที่อ่านได้

3. การอ่านเป็น เป็นการอ่านที่สามารถประเมินเรื่องราวที่อ่านได้ หลังจากการได้รู้เรื่องราวที่อ่านแล้ว ถ้าเป็นการอ่านนิทานก็ต้องส่งเสริมให้ประเมินตัวละครว่า ตัวละครใดดีหรือไม่ดีอย่างไร ควรเลือกตัวละครใดเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ ขึ้นการประเมินตัวละครหรือวิเคราะห์ผลการอ่านที่ดี การใช้ประโยชน์ของการอ่านที่ดี ถือว่าเป็นการอ่านเป็น

1.5.1 ความสามารถในการอ่านกับความยากง่ายของสาร

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544. หน้า 69) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านกับความยากง่ายของสารมาจากคำว่า Readability ซึ่งเกี่ยวข้องในการอ่าน 2 อย่าง คือ ผู้อ่านกับสารที่ใช้อ่าน ผู้อ่านที่อ่านสารแล้วเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ เรียกว่า มีความสามารถในการอ่านสูง ถ้าอ่านสารแล้วไม่บรรลุวัตถุประสงค์เรียกว่า มีความสามารถในการอ่านต่ำ ดังนั้น Readability ของผู้อ่านหมายถึงความสามารถในการอ่านสารของผู้อ่าน ส่วน Readability ของสารที่ใช้อ่านนั้น หมายถึง ความยากง่ายของสาร ซึ่งครูจะต้องทำการวิเคราะห์ว่ามีความยากง่ายตรงกับระดับชั้นนักเรียนหรือไม่ ถ้ายากหรือง่ายไม่ตรงกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน ควรปรับให้ตรงกับระดับความสามารถต่อไป

เด็กแต่ละคนย่อมมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน นักจิตวิทยาบางกลุ่มพิจารณาความสามารถในการอ่านตามระดับชั้นที่เรียน เช่น บางคนเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาจมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าระดับชั้นที่เรียน และบางคนอาจมีความสามารถในการอ่าน

ต่ำกว่าระดับชั้นที่เรียน และในขณะที่บางคนอาจมีความสามารถในการอ่านตรงกับระดับชั้นที่เรียน ซึ่งเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มักจะอ่านหนังสือในระดับที่ต่างกัน 2 ชั้น เช่น เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่อ่านหนังสือสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่ได้ แต่อ่านหนังสือของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ ดังนั้นจึงต้องมีการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านของเด็ก

1.5.2 การวิเคราะห์ความสามารถในการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544. หน้า 69 - 81) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านเป็นการคำนวณหาระดับชั้นความสามารถในการอ่านของนักเรียนว่าตรงกับระดับชั้นที่เรียนหรือไม่ เพื่อดูว่าขอบเขตความสามารถในการอ่านต่ำสุดและสูงสุดโดยประมาณอยู่ในระดับใด เพื่อประโยชน์ในการจัดสื่อการอ่านให้สอดคล้องกับความสามารถต่อไป

1.6 ความหมายการเขียนสะกดคำ

อดุลย์ ภูปลื้ม (อดุลย์ ภูปลื้ม, 2539. หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำว่า หมายถึงวิธีการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ภายในคำนั้น ๆ ให้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน เพื่อจะช่วยให้ผู้เขียนสามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้อง รู้หลักการเกณฑ์ในการเขียน และสามารถนำสิ่งที่เขียนไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้

วีรศักดิ์ บัตตลาโพธิ์ (2540. หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำว่า หมายถึง การจัดเรียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่มีความหมายที่ถูกต้องตามหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 และสามารถนำคำดังกล่าวไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ปิยนถ น่วมทอง (2543. หน้า 16) การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนคำที่มีการจัดเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ให้ถูกต้องตามหลักพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 โดยมีความหมายที่ชัดเจนและถูกต้อง และสามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้เข้าใจตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียน

กรรณิการ์ เลิศกระโทก และคณะ (2549. หน้า 12-13) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำว่า หมายถึง การเขียนคำที่มีการจัดเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ให้ถูกต้องตามหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 โดยมีความหมายที่ชัดเจนถูกต้อง และสามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้เข้าใจตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียน

จากความหมายของการเขียนสะกดคำที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำหมายถึง การจัดเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ภายในคำนั้น ๆ ให้ถูกต้องตามหลักเพื่อสื่อให้ผู้เขียนและผู้อ่านเข้าใจความหมาย

1.7 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

สนอง คำศรี (2532. หน้า 8) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนั้นเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะนอกจากจะสื่อความหมายถูกต้องแล้ว ยังจะช่วยให้เกิดผลดีต่อผู้เขียนข้อความนั้นได้ถูกต้อง ตลอดทั้งผู้เขียนเองก็เกิดความมั่นใจในตนเองสามารถอธิบายแล้วผู้เขียนเองเกิดความมั่นใจในตนเองสามารถอธิบาย และถ่ายทอดแนวความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจได้รวดเร็วและถูกต้อง

นิธิพงษ์ ซอสนเทียะ (2537. หน้า 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะเพิ่มพูนทักษะในการเขียน การเขียนผิดก็เหมือนการพูดผิด ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไป ประสิทธิภาพของการเขียนคำก็จะลดลง ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะพิจารณากำหนดหรือตัดสินระดับคุณภาพการศึกษาของบุคคล จากอัตราความถูกต้องในการเขียนและสะกดคำ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก เพราะช่วยให้เด็กอ่านและเขียนได้ถูกต้อง ครูไม่ควรละทิ้งการสอนแบบสะกดคำ การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเขียน เด็กจึงจำเป็นต้องเรียนรู้คำที่มีมาตรฐานการเขียนเบื้องต้นและฝึกให้เขียนให้ถูกต้องเสียตั้งแต่เริ่มเรียน

จินตนา ชูเชิด (2537. หน้า 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่าการเขียนสะกดคำนับว่าเป็นทักษะการเขียนที่สำคัญมากที่ครูผู้สอนภาษาไทยทุกคน ควรฝึกฝนให้นักเรียนเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง เพราะเป็นพื้นฐานของการเขียนด้านอื่น ๆ ถ้านักเรียนอ่านออกเขียนได้ถูกต้อง นักเรียนก็สามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ในวิชาอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มะลิ อัจฉิษฐ์ (2540. หน้า 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ ในการเขียนสะกดคำผิดจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ทำให้สื่อสารกันไม่ตรงความหมาย ดังนั้นครูจำเป็นต้องรู้จักหลักการเขียนสะกดคำเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

กรรณิการ์ เลิศกระโทก และคณะ (2549. หน้า 14) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า เป็นพื้นฐานสำคัญเบื้องต้นที่ครูผู้ฝึกสอนต้องฝึกฝนให้กับนักเรียนตั้งแต่เริ่มเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นออกเป็น เป็นลายลักษณ์อักษร ที่สามารถ

ทำให้ผู้อ่านสื่อความได้ถูกต้อง ตลอดจนสามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ในการชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงความเป็นผู้มีคุณภาพทางการศึกษาเช่นกัน

จากความสำคัญของการเขียนสะกดคำที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะเพิ่มพูนทักษะในการเขียนที่ครูผู้สอนทุกคนจะต้องฝึกฝนให้นักเรียนเขียนสะกดให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานนำไปสู่การสื่อสารที่ถูกต้อง

1.8 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำ

สุรีพร แยมฉาย (2536. หน้า 10-11) กล่าวถึงการเขียนสะกดคำ เป็นการถ่ายทอดสารจากผู้เขียนไปยังผู้อ่านให้เข้าใจความหมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้วิธีที่ช่วยในการเขียนด้วยเช่นกัน ได้แก่ ความคล่องแคล่วในการใช้มือเขียนตัวอักษร การใช้สายตา ความสามารถในการอ่าน สถิติปัญญา ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์การประสม

กรรณิการ์ เลิศกระโทก และคณะ (2549. หน้า 14) กล่าวว่า การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดจากผู้เขียนไปยังผู้อ่านให้เกิดความเข้าใจความหมาย ดังนั้นการเขียนสะกดคำจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เขียนเป็นประการสำคัญ ซึ่งผู้เขียนจะต้องมีองค์ประกอบด้านอื่น ๆ มามีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการเขียนสะกดคำที่ดี

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความสามารถในการอ่าน สถิติปัญญา เจตคติ นับเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนสะกดคำเช่นกัน

1.9 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการเขียนสะกดคำ

ปัจจุบันจะพบว่านักเรียนเขียนสะกดคำผิดพลาดอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีสาเหตุต่าง ๆ หลายประการดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2535 ข. หน้า 23) กล่าวถึง สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด สรุปได้ว่าการละเลยไม่ตระหนักในความสำคัญของการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง ขาดการสังเกตจนทำให้ใช้แนวเทียบผิด ซึ่งการสังเกตจะช่วยให้อ่านหลักเกณฑ์ในการสะกดคำให้ถูกต้องได้

เอกฉัน จารุเมธีชน (2537. หน้า 233-236) กล่าวถึงสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด สรุปได้ใช้พยัญชนะตัวสะกดผิด ผิดที่ตัวการ์นต์ ผิดที่พยัญชนะต้น เขียนผิดเพราะพูดผิด ผิดที่ ล ร และผิดที่การใช้วรรณยุกต์

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2539. หน้า 1033-1034) กล่าวถึงสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด สรุปได้ว่าคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดจะเป็นคำที่นักเรียนมักสะกดผิด การใช้แนวเทียบผิด ใช้คำผิดความหมายเช่นคำพ้องเสียง การออกเสียงคำผิดจนติดปากแล้วนำมาเขียน การประ

วิสรรชนีย์ผิด คำที่ใช้ไม่เห็นอากาศ คำที่ใช้การ์รันต์ คำที่ใช้สระโอะไม่ม้วนหรือไม่มลาย ไม่รู้หลักเกณฑ์การใช้ ศ, ช, ส การใช้ น, ณ และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

วรรณิ โสิมประยูร (2544. หน้า 157 –159) กล่าวถึง สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดสรุปได้ว่านักเรียนเห็นแบบอย่างการสะกดคำผิดเสมอ อีกทั้งยังไม่รู้ความหมายของคำคำนั้น โดยเฉพาะคำไทยมีคำพ้องเสียงทำให้เกิดความสับสน ไม่เข้าใจในหลักภาษาที่ถูกต้อง การฟังและการออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ไม่ถูกต้อง ไม่สามารถถ่ายทอดคำตามเสียงคำที่มาจากภาษาอังกฤษออกเป็นภาษาเขียนของคำภาษาไทยที่ถูกต้องได้

กรรณิการ์ เลิศกระโทก และคณะ (2549. หน้า 16) กล่าวถึงสาเหตุการเขียนสะกดคำผิด เกิดจากการที่ผู้เขียนเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการสังเกต ขาดการฝึกฝน มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทางภาษาที่ไม่ดีพอตลอดจนมีความไม่ระมัดระวังในเรื่องการเขียนสะกดคำ ให้ถูกต้องตามความหมายของคำนั้น ๆ จนเกิดความเคยชินในการเขียนสะกดคำ

1.10 การสอนการเขียนสะกดคำ

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2528. หน้า 107-108) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญที่ครูควรคำนึงถึงดังนี้

- 1) ก่อนที่จะลงมือสอน ครูควรมีการสำรวจความพร้อมของนักเรียนเกี่ยวกับด้านการเขียน ดูความสามารถ
- 2) ครูควรจะได้ปลุกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการมีความสามารถในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง
- 3) ในการเรียนแต่ละครั้ง ครูควรให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ของการเขียนครั้งนั้นๆ เพื่อให้เขาได้มองเห็นประโยชน์ของการฝึกทักษะการเขียน
- 4) ครูควรพยายามใช้กลวิธี และแรงจูงใจ ตลอดจนการเสริมสร้างกำลังใจหลายๆ รูปแบบเพื่อให้นักเรียนสนใจการเรียน และพร้อมที่จะแก้ไขข้อบกพร่อง
- 5) ครูควรพยายามพลิกแพลงการเขียนตามคำบอกหลายๆรูปแบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

ทรง จิตประสาท (2529. หน้า 114-116) กล่าวว่า ครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) คำที่จะนำมาสอนสะกดคำควรเป็นคำที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียนและเป็นคำที่ใช้บ่อยๆ จะต้องให้ออกเสียงการอ่านและพูดให้ชัดเจน
- 2) ครูให้นักเรียนมีสมุดจดคำต่างๆที่มีความหมายลงในสมุด
- 3) การสอนสะกดคำควรให้นักเรียนหัดเขียนคำตามคำบอกด้วย และต้องช่วยนักเรียนเป็นรายบุคคล

4) การสอนสะกดคำที่จะให้ผลดีครูควรให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง และให้เห็นคำนั้นอย่างชัดเจนและรู้ความหมายของคำ สามารถใช้คำนั้นได้ในการแต่งประโยค และให้นักเรียนหัดเขียน และทบทวนการเขียน การอ่าน การพูดคำนั้นอยู่เสมอ

5) สอนคำที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนและคำที่ใช้บ่อยๆ ในชีวิตประจำวันและให้นักเรียนเข้าใจความหมายและสนใจในตัวเหล่านั้น

6) ช่วยเหลือนักเรียน เรียนอ่อนโดยเฉพาะนักเรียนที่อ่านพยัญชนะ และสระ ไม่ได้ ครูควรเอาใจใส่กับนักเรียนเหล่านี้ ทุกครั้งที่สอนสะกดคำใหม่ ครูควรต้องทบทวนคำเก่าเสียก่อน

7) ครูตรวจสมุดที่นักเรียนจดคำใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการสะกดคำ

8) ให้นักเรียนทำสถิติแสดงความก้าวหน้าในการสะกดคำของตนเองไว้ทุกครั้ง

กรมวิชาการ (2546. หน้า 133) กล่าวถึงการอ่านและการเขียนไทยในระดับการเรียนรู้ระดับขั้นพื้นฐานจะเน้นในด้านการอ่านและการเขียนได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและเป็นความจำเป็นของนักเรียนทุกคน ครูผู้สอนในระดับพื้นฐานจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องหลักและเกณฑ์ของภาษาไทยอันได้แก่ หลักการสะกดคำ ไตรยางศ์ การผันเสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ อักษรนำ เป็นต้น

กรรณิการ์ เลิศกระโทก และคณะ (2549. หน้า 18 – 19) กล่าวว่า การสอนสะกดคำต้องเริ่มวางพื้นฐานที่ดีจากระดับประถมศึกษา โดยครูผู้สอนต้องศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอน ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อนำมาใช้สอนให้เหมาะสมกับวัยและระดับขั้นของนักเรียน และเป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้การเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง

จากเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า การสอนเขียนสะกดคำ หมายถึง การสอนสะกดคำที่ต้องเริ่มจากพื้นฐานในด้านการอ่านที่ถูกต้อง โดยการสอนจากง่ายไปหายาก และครูผู้สอนต้องมีวิธีการสอนและสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กสนใจและเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

2. แบบฝึกทักษะ

2.1 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

อ้อมน้อย เจริญธรรม (2533 หน้า 54) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่ง ที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกทักษะนักเรียนหลังจากเรียนเนื้อหาไปแล้ว ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการ

ทางภาษาดีขึ้น เพราะทำให้นักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วฝึกให้เด็กเกิดความเข้าใจ กว้างขวางมากขึ้น แบบฝึกสามารถฝึกทักษะทางภาษาได้ทุก ๆ ด้าน ถ้านักเรียนมีโอกาส

ขจรรัตน์ หงส์ประสงค์ (2534 หน้า 15) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอน อย่างหนึ่ง ที่ครูใช้ฝึกทักษะหลังจากที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาจากแบบเรียนแล้ว โดยสร้างขึ้นเพื่อ เสริมทักษะให้แก่ นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนทำ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน

จินตนา ไบกาชฎี (2535 หน้า 17) กล่าวว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดเป็นสื่อการเรียน สำหรับให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน

น้อมศรี เคท (2536 หน้า 54) กล่าวว่า เมื่อครูได้สอนเนื้อหา แนวคิดหรือหลักการเรื่อง ใดเรื่องหนึ่งให้กับนักเรียน และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นแล้ว ขั้นต่อไปครูจำเป็นต้อง จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 หน้า 32) กล่าวว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัด คือสื่อการเรียน การสอนชนิดหนึ่ง ที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝน ให้เกิดความรู้อย่างเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น

จากความเห็นของนักวิชาการดังกล่าว เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของแบบ ฝึกทักษะ จึงพอสรุปได้ว่า

แบบฝึกทักษะ หมายถึง อุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้ ใช้เพื่อฝึกทักษะ หรือเสริมทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการทบทวนเนื้อหาให้ผู้เรียนมีความรู้ความ เข้าใจในเรื่องที่เรียนและ เพื่อตรวจสอบความรู้ของนักเรียนในเรื่องนั้น ๆ ว่ามีพัฒนาการ และ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด

ดังนั้นแบบฝึกทักษะจึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะ ให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียน ของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

รัชณี ศรีไพรวรรณ (2517 : 189) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า

1. ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น เพราะเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลของตนเองได้
4. ฝึกให้เด็กทำงานตามลำพัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

Petty (ยูพา ยัมพงษ์, 2522 : 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบและมีระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะ แบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกทักษะ แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กย่อมมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น ดังนั้นแบบฝึกหัดจึงไม่ใช่สมุดฝึกที่ครูจะให้แก่เด็กบดทอบท หรือหน้าต่อหน้า แต่เป็นแหล่งประสบการณ์เฉพาะสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ และเป็นเครื่องมือช่วยที่มีค่าของครูที่จะสนองความต้องการเป็นรายบุคคลในชั้น
4. แบบฝึกหัดช่วยเสริมให้ทักษะคงทน

ลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้ได้แก่

 - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ
 - 4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
 - 4.3 เน้นเฉพาะในเรื่องที่ผิด
5. แบบฝึกหัดที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกหัดที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
7. การให้เด็กทำแบบฝึกหัดช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทัน่วงที
8. แบบฝึกหัดที่จัดขึ้นนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียนจะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่
9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยทำให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกหัดจากตำราเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น
10. แบบฝึกหัดช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปที่แน่นอนย่อมลงทุนต่ำกว่าการใช้วิธีพิมพ์ลงกระดานซ้ำทุกครั้งไป นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

2.3 จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 หน้า 34 – 35) กล่าวว่า การศึกษาในเรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ผู้สร้างแบบฝึกมีควรละเลย เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ของจิต และพฤติกรรมที่ตอบสนองของนานาประการ โดยอาศัยกระบวนการที่เหมาะสมและเป็นวิธีที่ดีที่สุด การศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้จากข้อมูลที่นักจิตวิทยา ได้ทำการค้นพบ และทดลองไว้แล้ว สำหรับการสร้างแบบฝึกในส่วนที่มีความสัมพันธ์กันมีดังนี้

1. ทฤษฎีการลองผิดลองถูกของธอร์นไดค์ ซึ่งได้สรุปเป็นกฎเกณฑ์การเรียนรู้

3 ประการ คือ

1.1 กฎความพร้อม หมายถึง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลพร้อมที่จะกระทำ

1.2 กฎผลที่ได้รับ หมายถึง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเพราะบุคคลกระทำซ้ำ และยิ่งทำมากความชำนาญจะเกิดขึ้นได้ง่าย

1.3 กฎการฝึกหัด หมายถึง การฝึกหัดให้บุคคลทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น

ผู้ฝึกจะต้องควบคุมและจัดสภาพการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของตนเอง บุคคลจะถูกกำหนดลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก

ดังนั้นผู้สร้างและฝึกจึงจะต้องกำหนดกิจกรรมตลอดจนคำสั่งต่าง ๆ ในแบบฝึก ให้ผู้ฝึกได้แสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ผู้สร้างต้องการ

2 ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของสกินเนอร์ ซึ่งมีความเชื่อว่า สามารถควบคุมบุคคลให้ทำตามความประสงค์หรือแนวทางที่กำหนดได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงความรู้สึกทางด้านจิตใจของบุคคลผู้นั้นว่าจะรู้สึกนึกคิดอย่างไร เขาจึงได้ทดลองและสรุปได้ว่าบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยการกระทำ โดยมีการเสริมแรงเป็นตัวการ เมื่อบุคคลตอบสนองการเร้าของสิ่งเร้าควบคุมกัน ในช่วงเวลาที่เหมาะสม สิ่งเร้านั้นจะรักษาระดับหรือเพิ่มการตอบสนองให้เข้มข้น

3. วิธีการสอนของกาเย ซึ่งมีความเห็นว่าการเรียนรู้มีลำดับขั้น และผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เนื้อหาที่ง่ายไปหายาก

พรณี ข.เจนจิต (2538 หน้า 434) ได้กล่าวถึงแนวคิดของกาเย ไว้ดังนี้

การเรียนรู้มีลำดับขั้น ดังนั้นก่อนที่จะสอนเด็กแก้ปัญหาได้นั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ความคิดรวบยอด หรือกฎเกณฑ์มาก่อน ซึ่งในการสอนให้เด็กได้ความคิดรวบยอดหรือกฎเกณฑ์นั้น จะทำให้เด็กเป็นผู้สรุปความคิดรวบยอดด้วยตนเองแทนที่ครูจะเป็นผู้บอก

การสร้างแบบฝึก จึงควรคำนึงถึงการฝึกตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก

4. **แนวคิดของบลูม** ซึ่งกล่าวถึงธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกัน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาในหน่วยย่อยต่าง ๆ ได้โดยใช้เวลาเรียนที่แตกต่างกัน

ดังนั้น การสร้างแบบฝึกจึงต้องมีการกำหนดเงื่อนไขที่จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับขั้นตอนของทุกหน่วยการเรียนรู้ได้ ถ้านักเรียนได้เรียนตามอัตราการเรียนรู้การสอน ก็จะทำให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากขึ้น

2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้กับการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 หน้า 35 – 36) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะต้องยึดจุดประสงค์ของการเรียนรู้เป็นสำคัญ เพราะจุดประสงค์ การเรียนคือเป้าหมายสุดท้ายที่ต้องการให้ผู้เรียนได้หรือเป็น ดังนั้นการนำจุดประสงค์มาเป็นเครื่องนำทาง จึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

หากจะกล่าวถึงการแบ่งชนิดของจุดประสงค์ทางการเรียน สามารถแบ่งได้ตามลักษณะของพฤติกรรม คือ

1. พฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัย
2. พฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย
3. พฤติกรรมทางด้านทักษะพิสัย

การใช้คำสั่งในแบบฝึกจึงควรคำนึงถึงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ในแต่ละด้านด้วย จึงขอนำพฤติกรรมซึ่งเป็นคำกริยาที่บ่งถึงการกระทำ อันจะนำไปสู่จุดประสงค์ในแต่ละด้าน เสนอไว้เพื่อนำไปใช้ประกอบในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 หน้า 87 – 90) ได้กล่าวว่า

พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย นั้นเป็นกิจกรรมทางสมอง ซึ่ง บลูม (Bloom) และคณะได้จำแนกไว้ 6 ระดับ เรียงจากพฤติกรรมที่ต่ำสุดถึงสูงสุด คำกริยาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับระดับต่าง ๆ ของการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทางด้านความรู้มีดังนี้

1. ความรู้ความจำ คำกริยาที่บ่งถึงการกระทำ เช่น

บรรยาย	จัดเข้าพวก	ระบุชื่อ	จำได้
บอก	ให้คำจำกัดความ	ท่องจำ	อธิบายความสำคัญ
ให้รายการ	จับคู่	เรียงลำดับ	ระลึกได้
ให้หัวข้อ	ติดป้าย	เลือก	ทำขึ้นใหม่

2. ความเข้าใจ คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

เปลี่ยนรูป	จำแนก	แสดง	เรียบเรียงใหม่
ขยายความ	อธิบาย	พิสูจน์	อภิปราย

สรุป	จัดเรื่องใหม่	ชี้ให้เห็น	อภิปราย
ตีความ	ยกตัวอย่าง	รายงาน	ย่อความ

3. การประยุกต์ใช้ คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

เลือก	จัดการ	ใช้เครื่องมือ	วางโครงร่าง
ประยุกต์ใช้	วางโครงการ	แต่งเรื่อง	แก้ปัญหา
สาธิต	แสดงภาพ	ผลิต	ปรับปรุง
ทำนาย	ปฏิบัติการ	คำนวณ	ติดต่อ

4. การวิเคราะห์ คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

วิจารณ์	หาองค์ประกอบ	คำนวณ	เปรียบเทียบ
วิเคราะห์	บอกความแตกต่าง	ประดิษฐ์	ประเมินค่า
คัดเลือก	ทำแผนผัง	ตั้งคำถาม	หาความสัมพันธ์
อ้างถึง	แยกประเภท	ตรวจสอบ	ทดลอง

5. การสังเคราะห์ คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

พิสูจน์ได้	จัดเข้าพวก	สร้างสรรค์	จัดเข้ากลุ่ม
สรุปได้	รวบรวม	ออกแบบ	วางแผน
ทำนายได้	สะสม	เขียน	เตรียมการ
อ้างถึงได้	ประกอบ	จัดการ	ต่อเติมเสริมแต่ง
อนุมานได้	แสดงความคิดเห็น	สร้าง	

6. การประเมินค่า คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

ประเมินค่า	ควบคุมตัวแปรได้	ตัดสินใจ	ให้คะแนน
อ้างเหตุผล	ตีความได้	ทำนาย	ถามได้
ประเมินผล	แสดงซึ่งความสงสัย	โต้แย้ง	เลือก
ตรวจสอบ	ประเมินค่า		

พฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติ ความสนใจ คุณค่าการพัฒนา ความซาบซึ้งและการปรับปรุงตัว การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ทางด้านเจตคติ เพื่อให้สามารถ สังเกตและวัดได้อย่างชัดเจน เป็นสิ่งที่ทำได้ค่อนข้างยาก เพราะพฤติกรรมบางอย่างของด้านนี้มีความซับซ้อนคลุมเครือ ที่จะแสดงออกมาให้สังเกตและวัดได้อย่างตรงกัน แต่อย่างไรก็ตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านจิตพิสัยนี้ ก็สามารถจะวัดและสังเกตได้โดยวิธีการโน้มน้าว (approach

tendencies) ซึ่งหมายถึงการแสดงจิตพิสัยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง คำกริยาต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการระบุดจุดประสงค์การเรียนรู้มีดังนี้

1. การรับรู้

ถาม	ติดตาม	ชี้แจง	ชี้
ใช้เลือก	รับฟัง	บอกที่ตั้ง	ตอบ
สะสม	บรรยาย	ยึดถือ	ให้ชื่อ
คัดเลือก	ยอมรับ		

2. การตอบสนอง

ยินยอม	ทำตาม	บัญญัติ	แสดง
ตอบโต้	ช่วยเหลือ	อภิปราย	เล่น
อ่าน	ทำให้เหมือนกัน	คัดเลือก	ช่วย
ปฏิบัติ	รายงาน	แนะนำ	เขียน
ต้อนรับ	มีส่วนร่วม	ร่วมมือ	ยอมรับ

3. การเกิดคุณค่า

อธิบาย	ทำให้สมบูรณ์	ร่วมด้วย	จัดแบบใหม่
ช่วยเหลือ	สาธิต	ติดตาม	ให้เหตุผล
รายงาน	ทำงาน	บรรยาย	ปฏิเสธ
อ่าน	ชี้แจงให้เห็นข้อแตกต่าง	คัดเลือก	สนับสนุน
เชื้อเชิญ	เสนอ	แบ่ง	เริ่มต้น

4. การจัดระบบคุณค่าหรือรวบรวมพินิจ

สลับ	ทำให้สมบูรณ์	ปรับปรุง	สังเคราะห์
จัดแจง	ป้องกัน	ประสาน	เตรียม
รวบรวม	อธิบาย	ระบบ	ติดต่อ
เปรียบเทียบ	วางหลักเกณฑ์	อ้างถึง	ให้นิยาม

5. การประเมินคุณค่า

ประเมิน	เสนอ	อธิบาย	สนับสนุน
เปรียบเทียบ	วิจารณ์	จำแนก	เปลี่ยนแปลง
โต้แย้ง	แปลความหมาย	บรรยาย	คัดค้าน
ตัดสินใจ	สรุป	สรุปความ	ให้เหตุผล

พฤติกรรมทางด้านทักษะพิสัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมทางกล้ามเนื้อ และระบบประสาทกล้ามเนื้อซึ่งฟริชแมน (Fleishman) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อสรุปได้องค์ประกอบ 11 ประการ คือ

1. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อส่วนเล็กในการทำงานเป็นความสามารถในการกระทำ สิ่งของที่เล็กละเอียด โดยการใช้นิ้วที่ละเอียดทางมือ และเท้า ทำการควบคุมให้เคลื่อนไหวและทำได้อย่างรวดเร็ว
2. ความสามารถในการประสานระหว่างกล้ามเนื้อใหญ่กับกล้ามเนื้อเล็ก
3. ความสามารถในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้อย่างถูกต้อง คือรู้จักเลือกปฏิบัติหรือการกระทำได้อย่างตรงต่อภาวะนั้น ๆ
4. สามารถตอบสนองสิ่งเร้าที่ปรากฏได้รวดเร็วทันที
5. ความสามารถในการเคลื่อนไหวแขนได้รวดเร็วทันที
6. ความสามารถในการควบคุมอัตราการทำงานของกล้ามเนื้อได้ถูกต้อง รวดเร็วทุกขณะที่เปลี่ยนไป
7. ความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวของมือและแขน ให้สามารถทำงานได้อย่างมีทักษะ
8. ความสามารถในการควบคุมการทำงานของนิ้วมือให้ทำงานได้อย่างมีทักษะ
9. ความสามารถที่ใช้มือและแขนได้อย่างแน่นอนแม่นยำ เพียงตรง
10. ความสามารถในการหมุนข้อมือได้อย่างรวดเร็ว
11. ความสามารถในการคาดคะเนได้อย่างตรงเป้าหมาย

อนึ่ง พฤติกรรมทางด้านทักษะหรือการกระทำ มีคำกริยาต่าง ๆ ดังนี้

ประกอบ	สร้าง	หุ้ม	แต่ง
ประดิษฐ์	กวน	ย่ำ	แต่ง
ออกแบบ	ร่าง	ป้ายสี	เปลี่ยน
ปลดสิ่งปกคลุม	เลื่อย	ผสม	ทำความสะอาด
ฝึกหัด	ตอก	ถ่วงน้ำหนัก	ทำให้เกี่ยวพัน
ห่อ	กวาด	เกี่ยวขอ	แก้ไข
ทำ	เย็บ	เริ่มต้น	ใช้
เหล่า	รับ	ติดตาม	พิมพ์
ซ่อม	ผูก	ตีด้วยค้อน	เผา

2.5 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยเสริมทักษะให้กับผู้เรียน การสร้างแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นจะต้องศึกษาองค์ประกอบและลักษณะของแบบฝึกทักษะ เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน

วรสุดา บุญยไวโรจน์ (2536 หน้า 37) กล่าวแนะนำให้ผู้สร้างแบบฝึกได้ยึดลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

1. แบบฝึกที่ดี ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างแสดงวิธีทำที่ใช้ไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้เข้าใจยาก ควรปรับปรุงให้ง่าย เหมาะสมกับผู้ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ถ้าต้องการ

2. แบบฝึกหัดที่ดี ควรมีความหมายต่อผู้เรียน และตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึกลงทุนน้อย ใช้ได้นานและทันสมัยอยู่เสมอ

3. ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกหัด ควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

4. แบบฝึกหัดที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ และไม่เบื่อหน่ายในการทำ และเพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนเกิดความชำนาญ

5. แบบฝึกหัดที่ดี ควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้ แบบให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำข้อความ หรือรูปภาพในแบบฝึกหัด ควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย และตรงกับความสนใจของนักเรียน เพื่อว่าแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้น จะได้ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ที่ว่า เด็กมักจะเรียนรู้ได้เร็วในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

6. แบบฝึกหัดที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ให้รู้จักค้นคว้า รวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อย ๆ หรือที่ตัวเองเคยใช้ จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น และจะรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่เข้าได้ฝึกฝนนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป

7. แบบฝึกหัดที่ดี ควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญาและประสบการณ์ ฯลฯ ฉะนั้นการทำแบบฝึกหัดแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอ และมีทุกระดับ ตั้งแต่ ง่าย ปานกลาง จนถึงระดับค่อนข้างยาก เพื่อว่าทั้งเด็กเก่ง กลาง และอ่อน จะได้เลือกทำได้ตามความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กทุกคนประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึกหัด

8. แบบฝึกที่ดี ควรสามารถสร้างความสนใจของนักเรียนได้ตั้งแต่หน้าปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย
 9. แบบฝึกหัดที่ดี ควรได้รับการปรับปรุงควบคู่ไปกับหนังสือแบบเรียนอยู่เสมอ และควรใช้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน
 10. แบบฝึกหัดที่ดีควรเป็นแบบฝึกหัดที่สามารถประเมินและจำแนกความเจริญงอกงามของเด็กได้ด้วย
- ดังนั้นลักษณะของแบบฝึกที่ดี จึงควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ความครอบคลุม และสอดคล้องกับเนื้อหา รูปแบบน่าสนใจ คำสั่งชัดเจน

2.6 ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 หน้า 42) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. **คู่มือการใช้แบบฝึก** เป็นเอกสารสำคัญประกอบการใช้แบบฝึก ว่าใช้เพื่ออะไร และมีวิธีการใช้อย่างไร เช่น ใช้เป็นงานฝึกทำยบทเรียน ใช้เป็นการบ้าน หรือใช้สอนซ่อมเสริม ควรประกอบด้วย
 - 1.1 ส่วนประกอบของแบบฝึก จะระบุว่าในแบบฝึกชุดนี้ มีแบบฝึกทั้งหมดกี่ชุด อะไรบ้าง และมีส่วนประกอบอื่น ๆ หรือไม่ เช่น แบบทดสอบ หรือแบบบันทึกผลการประเมิน
 - 1.2 สิ่งที่ครูหรือนักเรียนต้องเตรียม (ถ้ามี) จะเป็นการบอกให้ครูหรือนักเรียนเตรียมตัวให้พร้อมล่วงหน้าก่อนเรียน
 - 1.3 จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึก
 - 1.4 ขั้นตอนในการใช้ บอกชื่อตามลำดับการใช้ และอาจเขียนในรูปของแนวการสอนหรือแผนการสอนจะชัดเจนยิ่งขึ้น
 - 1.5 เฉลยแบบฝึกในแต่ละชุด
2. **แบบฝึก** เป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร ควรมีองค์ประกอบดังนี้
 - 2.1 ชื่อแบบฝึกในแต่ละแบบฝึกย่อย
 - 2.2 จุดประสงค์
 - 2.3 คำสั่ง
 - 2.4 ตัวอย่าง
 - 2.5 แบบฝึกฝึก

2.6 ภาพประกอบ

2.7 ข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.8 แบบประเมินบันทึกผลการใช้

2.7 รูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 หน้า 43 – 45) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะรูปแบบก็เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะจูงใจให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ แบบฝึกจึงควรมีรูปแบบที่หลากหลาย มิใช่ใช้แบบเดียวจะเกิดความจำเจ น่าเบื่อหน่ายไม่ท้าทายให้อยากรู้ อยากลอง จึงขอเสนอรูปแบบของแบบฝึกที่เป็นหลักใหญ่ไว้ก่อน ส่วนผู้สร้างจะนำไปประยุกต์ใช้ ปรับเปลี่ยนรูปแบบอื่น ๆ ก็แล้วแต่เทคนิคของแต่ละคน ซึ่งจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ดังนี้

1. **แบบถูกผิด** เป็นแบบฝึกที่เป็นประโยคบอกเล่า ให้ผู้เรียนอ่านแล้วเลือกใส่เครื่องหมายถูกหรือผิดตามดุลยพินิจของผู้เรียน

ตัวอย่าง

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ ถ้าถูกให้วาดรูป ☺ ถ้าผิดให้วาดรูป ☹

-1. คำพ้องคือคำที่เหมือนกัน
-2. คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน เราเรียกว่า คำพ้องเสียง
-3. คำที่มีทั้งรูปและเสียงเหมือนกันในคำเดียวกันนั้น จึงจะ
-4. เป็นคำพ้อง
-5. คำที่เขียนเหมือนกัน เราเรียกว่าคำพ้องเขียน
-6. คำพ้องแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ

2. **แบบจับคู่** เป็นแบบฝึกที่ประกอบด้วยคำถาม หรือตัวปัญหา ซึ่งเป็นตัวยืนไว้ในสมุดข่อยมือ โดยมีที่ว่างไว้หน้าข้อ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกหาคำตอบที่กำหนดไว้ในสมุดข่อยมือ มาจับคู่กับคำถามให้สอดคล้องกัน โดยใช้หมายเลขหรือรหัสคำตอบไปวางไว้ในที่ว่างหน้าข้อคำถาม หรือจะใช้การโยงเส้นก็ได้

ตัวอย่าง

คำสั่ง ให้นักเรียนนำตัวอักษรหน้าข้อความทางขวามือมาใส่หน้าข้อที่มีความหมายตรงกัน

1. การ	ก. ดำ
2. กาล	ข. ที่รัก
3. กภาพ	ค. ทอง
4. กานต์	ง. เวลา

.....5. กานท์

จ. งาน

.....6. กาญจน์

ฉ. บทกลอน

3. แบบเติมคำหรือข้อความ เป็นแบบฝึกที่มีข้อความไว้ให้แต่จะเว้นช่องว่างไว้ให้ผู้เรียนเติมคำหรือข้อความที่หายไป ซึ่งมีคำหรือข้อความที่นำมาเติม อาจเติมอย่างอิสระ หรือกำหนดตัวเลือกให้เติมก็ได้

ตัวอย่าง

คำสั่ง ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

1. ตัวสะกดตรงตามมาตรา ได้แก่ แม่กง แม่กม แม่..... แม่.....
2. แม่กงจะสะกดด้วยพยัญชนะ.....
3. แม่เกยจะสะกดด้วยพยัญชนะ.....
4. เร็ว ปลิว แผ่ว เสียว คำเหล่านี้อยู่ในมาตราแม่.....

4. แบบหลายตัวเลือก เป็นแบบฝึกเชิงแบบทดสอบ โดยจะมี 2 ส่วนคือส่วนที่เป็นคำถาม ซึ่งจะต้องเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์ชัดเจนไม่คลุมเครือ ส่วนที่ 2 เป็นตัวเลือก คือคำตอบซึ่งอาจจะมี 3-5 ตัวเลือกก็ได้ ตัวเลือกทั้งหมดจะมีตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว ส่วนที่เหลือตัวตัวลวง

ตัวอย่าง

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกวงกลมล้อมรอบตัวอักษร ก ข หรือ ค หน้าข้อความที่ถูกต้อง

1. มาตราตัวสะกด หมายถึงข้อใด ?

ก. พยัญชนะท้ายสระ	ข. พยัญชนะตัวต้น
ค. พยัญชนะคู่สระ	ง. พยัญชนะควบ

2. มาตราตัวสะกดมีกี่มาตรา ?

ก. 7 มาตรา	ข. 8 มาตรา	ค. 9 มาตรา

3. แม่ ก กา คืออะไร ?

ก. คำที่ลงท้ายด้วยสระอา	ข. คำที่ไม่มีตัวสะกด
ค. คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา	

5. แบบอัตนัย คือความเรียงที่เป็นแบบฝึกที่มีคำถาม ผู้เรียนต้องเขียนบรรยายตอบอย่างเสรี ตามความรู้ความสามารถ โดยไม่จำกัดคำตอบ แต่จำกัดในเรื่องของเวลา อาจใช้ในรูปแบบของคำถามทั่ว ๆ ไป หรือเป็นคำสั่งให้เขียนเรื่องราวต่าง ๆ ก็ได้

ตัวอย่าง

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนแนะนำตนเอง ให้ผู้อื่นรู้จักพอสังเขป

2.8 ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 หน้า 45 – 46) กล่าวว่า ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ จะคล้ายคลึงกับการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาประเภทอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น
 - 1.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำการสอน
 - 1.2 ปัญหาการผ่านจุดประสงค์ของนักเรียน
 - 1.3 ผลจากการสังเกตพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
 - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์แต่ละกิจกรรม
3. พิจารณาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อ 1. โดยการสร้างแบบฝึก และเลือกเนื้อหาในส่วนที่จะสร้างแบบฝึกนั้น จะทำเรื่องใดบ้าง กำหนดเป็นโครงเรื่องไว้
4. ศึกษารูปแบบของการสร้างแบบฝึกจากเอกสารตัวอย่าง
5. ออกแบบชุดฝึกแต่ละชุดให้มีรูปแบบที่หลากหลาย น่าสนใจ
6. ลงมือสร้างแบบฝึกในแต่ละชุด พร้อมทั้งข้อทดสอบก่อนและหลังเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้
7. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
8. ทำไปทดลองใช้ แล้วบันทึกผลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
9. ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
10. นำไปใช้จริงและเผยแพร่ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 หน้า 48 – 49) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบฝึกทักษะ ไว้ว่า การสร้างแบบฝึกเพื่อใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน ในวิชาต่าง ๆ นั้น จะเน้นสื่อการสอนในลักษณะเอกสารแบบฝึกหัดเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้น การสร้างจึงควรมีความสมบูรณ์ที่สุด ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ และกลวิธีในการนำไปใช้ ซึ่งควรเป็นเทคนิคของแต่ละคน ในที่นี้จะขอเสนอแนะดังนี้

1. พึงระลึกเสมอว่า ต้องให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาก่อนใช้แบบฝึก
2. ในแต่ละแบบฝึก อาจมีเนื้อหาสรุปย่อ หรือเป็นหลักเกณฑ์ไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวนก่อนก็ได้
3. ควรสร้างแบบฝึกให้ครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์ที่ต้องการ และไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป
4. คำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก ต้องให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และความแตกต่างของผู้เรียน
5. ควรศึกษาแนวทางการสร้างแบบฝึกให้เข้าใจก่อนปฏิบัติการสร้าง อาจนำหลักการของผู้อื่น หรือทฤษฎีการเรียนรู้ของนักการศึกษา หรือนักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา และสภาพการณ์ได้
6. ควรมีคู่มือการใช้แบบฝึก เพื่อให้ผู้สอนคนอื่นนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง หากไม่มีคู่มือ ต้องมีคำชี้แจงขั้นตอนการใช้ที่ชัดเจน แนบไปในแบบฝึกหัดด้วย
7. การสร้างแบบฝึก ควรพิจารณารูปแบบให้เหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละเนื้อหาวิชา รูปแบบจึงควรแตกต่างกันตามสภาพการณ์
8. การออกแบบชุดฝึกควรมีความหลากหลาย ไม่ซ้ำซาก ไม่ใช้รูปแบบเดียว เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ควรมีแบบฝึกหลาย ๆ แบบ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะอย่างกว้างขวาง และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย
9. การใช้ภาพประกอบเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้แบบฝึกนั้นน่าสนใจ และยังเป็นการพักสายตาให้กับผู้เรียนอีกด้วย
10. การสร้างแบบฝึก หากต้องการให้สมบูรณ์ครบถ้วน ควรสร้างในลักษณะของเอกสารประกอบการสอน (ศึกษารายละเอียดจากคู่มือการฝึกอบรมปฏิบัติการ “การผลิตเอกสารประกอบการสอน”) แต่จะเน้นความหลากหลายของแบบฝึกมากกว่า และเนื้อหาที่สรุปไว้จะมีเพียงย่อ ๆ
11. แบบฝึกต้องมีความถูกต้อง อย่าให้มีข้อผิดพลาดเด็ดขาด เพราะเหมือนกับ ยีนยาพิษให้กับลูกศิษย์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เขาจะจำในสิ่งที่ผิด ๆ ตลอดไป
12. คำสั่งในแบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญที่สมควรมองข้ามไป เพราะคำสั่งคือประเด็นใหญ่ที่จะไขความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ คำสั่งจึงต้องสั้นกะทัดรัด และเข้าใจง่าย ไม่ทำให้ผู้เรียนสับสน

13. การกำหนดเวลาในการใช้แบบฝึก แต่ละชุดควรให้เหมาะสมกับเนื้อหา และความสนใจของผู้เรียน

14. กระดาษที่ใช้ ควรมีคุณภาพเหมาะสม มีความเหนียวและทนทาน ไม่เปราะบางหรือขาดง่ายจนเกินไป

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประจักษ์ ทองเลิศ (2538) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยปรากฏว่า แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 91.43/90.34 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและมีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ศิริพรรณ เขียวช่อม (2538) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยปรากฏว่าแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.19/87.73 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

เนาวรัตน์ ชื่นมณี (2540) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทยการสะกดคำยากเรื่องเปิดหาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านกลางเสลาภูมิ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสลาภูมิ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทยการสะกดคำยาก เรื่อง เปิดหายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

มะลิ อัจฉริยะ (2540) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แม่กน แม่กด และแม่กบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยทดลองกับนักเรียนบ้านดงยาง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเลิงนกทา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แม่กน แม่กด และแม่กบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โสภีรัจ จันทรรนท (2542) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน

การประเมินศึกษาอำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสุ่มตัวอย่าง กลุ่มโรงเรียนละ 1 โรงเรียน ได้จำนวน 4 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 105 คน ใช้เวลาทดลองทุกวัน วันละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที รวม 30 วัน ผลการวิจัยปรากฏว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.06/86.57 เมื่อนำไปทดลองใช้ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิรัตน์ จุติประภาค (2542) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 9 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 631 คน ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจริยธรรมศึกษามูลนิธิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 30 คน โดยจัดเป็นกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว เป็นเวลา 8 วัน ครั้งละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการวิจัยปรากฏว่า แบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.39/87.22 และเมื่อนำไปทดลองใช้ พบว่าผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยากของนักเรียนหลังการเรียนด้วยแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิยนารถ น่วมทอง (2543) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำพื้นฐานในแบบเรียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนบ้านโคกใหญ่ กลุ่มโรงเรียนสวนเมี่ยง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงผลการวิจัยปรากฏว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.71/82.13 และผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำพื้นฐานในแบบเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิลาวัลย์ สุภีรักษ์ (2545) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 105 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เพื่อเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน และเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า แบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 85.68/84.80 และผลสัมฤทธิ์การเขียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำกับการสอนแบบเขียนตามคำบอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่

ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกการเขียนสะกดคำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเขียนตามคำบอก

จิตรลดา ห้วยสวัสดิ์ และคณะ (2547) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตรา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนบ้านป่าแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 56 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เพื่อเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 28 คน และเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตรา และแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบเป็นลักษณะเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งหมด 0.513 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบค่า t (t-test) การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 86.42/85.71 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตราโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตรา กับการสอนแบบเขียนตามคำบอกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตรา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของวัชรวิฑูริจิตร(2542) และชโลบล ทศวิไล (2542) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนปกติ

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวคณะผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า การใช้แบบฝึกทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 นั้น ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และสูงกว่าการสอนปกติ นักเรียนสามารถอ่านและเขียนสะกดคำภาษาไทยได้ถูกต้องมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสำเร็จในการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้เรื่องการอ่าน การเขียนสะกดคำอย่างคงทนถาวร เป็นแนวทางในการกลุ่มสาระอื่น และเรียนระดับสูงขึ้น และมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง

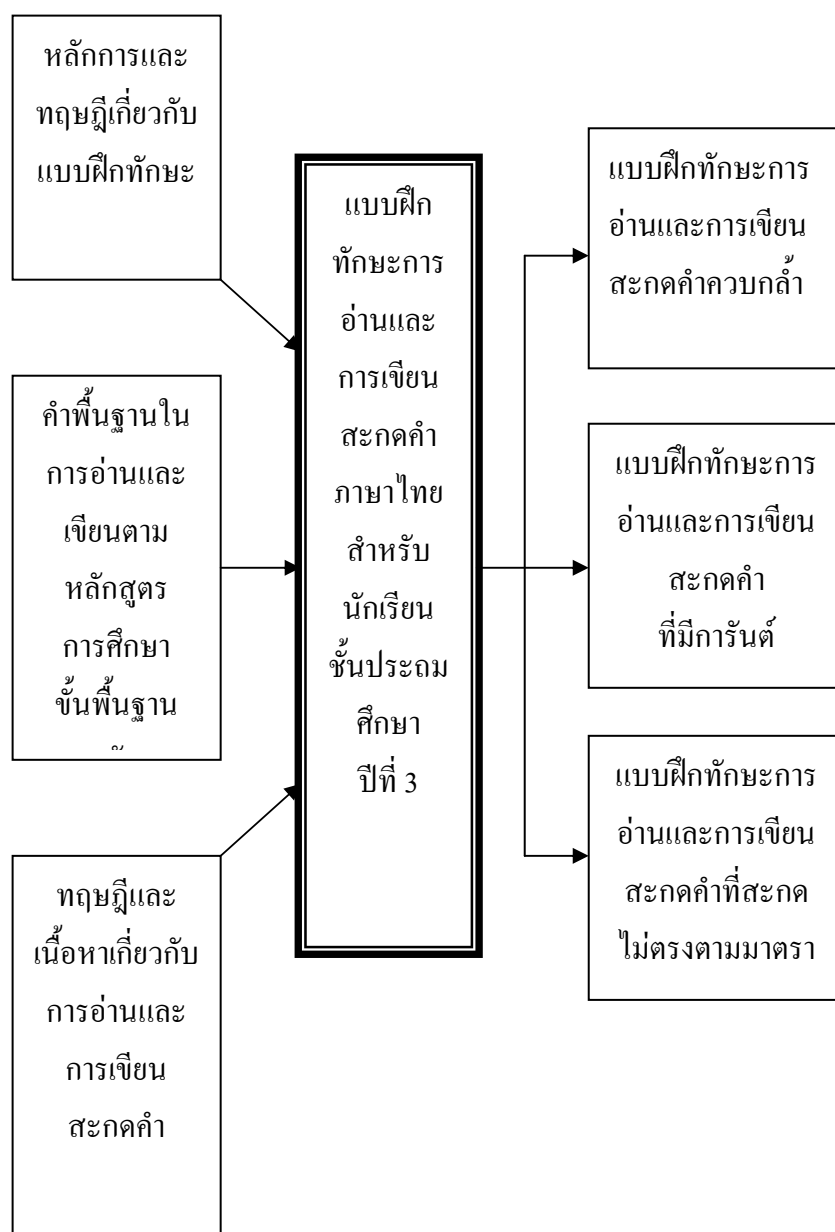
จากเหตุผลดังกล่าวทำให้คณะผู้ศึกษาค้นคว้าจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาวิธีการสอนอ่านและเขียนสะกดคำภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน โดยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้น

เพื่อฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาไทยของนักเรียนให้สูงขึ้น สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้
ให้ถูกต้อง ตลอดจนเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนเรื่องการอ่านและการเขียนสะกด
คำภาษาไทย ในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถสรุปได้ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย